

Мотиви: *Опитът в проектантската и консултантска дейност на лицата от проверяващия орган не трябва да е по-малък от този на проверяваните консултанти.*

Относно §54:

§ 54. В чл. 232 се създават ал. 10, 11, 12 и 13:

„(10) Наказва се с глоба от 1000 до 3000 лв. проектант, неизпълнил задължение по чл. 139, ал. 3.

(11) Наказва се с глоба от 3000 до 15 000 лв. проектант, неизпълнил задължение по чл. 162, ал. 4.

(12) Наказват се с глоба от 500 до 2000 лв., ако по друг закон не е предвидено по-тежко наказание, правоспособни физически лица, чрез които се осъществяват дейностите по оценяване съответствието на проектите и/или строителен надзор на строежите за други нарушения на този закон, приетите от Министерския съвет, съответно издадените от министрите актове по неговото прилагане и другите правила и нормативи по проектирането и строителството, както и на решенията и предписанията, основани на тях.

(13) Наказва се с глоба от 1000 до 5000 лв. лице, упражняващо технически контрол по част „Конструктивна“, неизпълнило задължение по чл. 142, ал. 10.“

Предложение по ал. 10:

Алинея 10 да отпадне напълно.

Мотиви:

Текстът на чл. 139, ал. 3 има следното съдържание: „(3) Всички документи – графични и текстови, по всички части на инвестиционния проект се подписват и подпечатват от проектанта на съответната част и се съгласуват с подпис от проектантите на останалите части и от възложителя. Не се съгласуват с подпис изчисленията, извършени от проектанта по съответната част.“

В случая, дори и един пропуснат подпис би могъл да се квалифицира като „неизпълнение на задълженията“. Размерът на глобата е несъразмерно голям спрямо тежестта на нарушението. Това създава предпоставки за злоупотреби и възникване на корупционни практики. За малките проекти, сумата може да надвиши целия проектантски хонорар по съответната част. В действителност, това най-често е дребен и неволен административен пропуск. Той може лесно да се коригира, като проектантът бъде поканен да положи липсващите подписи.

Въвеждането на подобна санкция, противоречи на политиката за дигитализация на строителната индустрия и облекчаването на административната тежест. Вместо това, би трябвало да се преосмисли целесъобразността на самата ал. 3, към чл. 139, с оглед на следното:

1. Разработването и съгласуването на проектите се извършва със софтуерни продукти, в дигитална среда. Проектите вече се предават и в цифров вид, като тенденцията е в бъдеще това да става само дигитално.

2. Голяма част от чертежите (например армировъчни планове, детайли и др. „скрити работи“ по част СК, ел. табла по част Електро и др.) нямат отношение към останалите части и не би трябвало да подлежат на съгласуване.
3. Взаимната свързаност на отделните части не е еднаква. Например, при сгради е безпредметно проектантът по част „Озеленяване“ да съгласува строителната конструкция. Достатъчно е всички части да бъдат съгласувани с архитектурния проект.
4. При по-големи и комплексни проекти, броят на чертежите по всички проектни части може да достигне до няколко хиляди.

В предвид на горното, изискването за полагане на подписи от всички проектанți върху всички документи от всички проектни части е неадекватно на съвременното развитие в бранша и се превръща в излишна формалност. Вместо това, законодателството трябва да се адаптира към процеса на дигитализация, една от целите на която е и намаляване на бюрокрацията и административната тежест върху бизнеса. Ще предоставим допълнително предложения за съответната промяна на ЗУТ и по-специално чл. 139, в тази насока.

От внесените предложения за нови административно-наказателни разпоредби, включително и за проектантите, става ясно, че ДНСК неправилно възприема контрола в инвестиционния процес – същият не трябва да се осъществява фиктивно чрез проверка за наличие/липса на подпис – което е формално действие на проектанта, а чрез проверка на съдържанието на проектите, което пък е задължение на органите, посочени в чл. 142, ал. 6 от ЗУТ – експертните съвети към одобряващата администрация или фирмата-консултант.

С предложението за налагане на санкция на проектанта не се отчита отговорността на първия проверяващ – т.е. пропуските в работата на проверяващите органи ще рефлектират върху проектанта – и то с парична глоба в значителен размер – от 1000 до 3000 лв.

От новата норма не става ясно в кой момент ще бъде установено нарушението „липса на подпис“ и по какъв начин ще бъде уведомяван проектантът. Липсва срок за отстраняване на нарушението, което пък ще лиши проектантът от правото да коригира своя пропуск.

Така предложената норма е изцяло дискриминационна по отношение на правата на проектантите да коригират своето поведение в случай на установяване на нарушения по ЗУТ, а и ги лишава от възможността за ефективно обжалване на посоченото административно нарушение, защото установяването му във всеки един съдебен процес ще бъде безусловно и просто – липса на подпис.

Законодателят трябва да има в предвид, че инженерите в инвестиционното проектиране в заключителната фаза на оформянето на документацията подписват много на брой документи – графични и текстови и пропускат на подпис върху някои от тези документи не може да се квалифицира като съществено нарушение.

Предложената административно-наказателна санкция е твърде крайна за установеното нарушение – „липса на подпис“. В условията на дигитализация на всички видове административни услуги – глобата за липса на подпис върху графика или текст, не отговаря на стремежа на правителството за електронизация на услугите.

В мотивите на ДНСК за одобряване на новата ал.10 неправилно е посочено, че същата ще има дисциплиниращ ефект върху проектантите. И към момента съвестните членове на КИИП се борят с недобросъвестни проектанți, които полагат фалшиви подписи на колеги за съгласуване на различните части на инвестиционните проекти, понякога дори без да ги уведомяват. Затова установяването на нарушението „липса на подпис“ няма да повлияе върху дисциплината на

инженерите – напротив – ще насърчи прилагането на похвата „фалшив подпис“. А ДНСК не е органът, който може да установи дали подписът е истински или неистински.

Също така - ДНСК неправилно е посочила, че административно-наказателната разпоредба няма да има ефект върху Малките и Средни Предприятия. Размерът на посочената глоба – от 1000 до 3000 лв - е твърде голям за обикновен проектант и плащането ѝ ще наруши осезаемо и без това оскъдня личен или фирмен бюджет на проектанта.

Предложение по ал. 11:

Предложената алинея да отпадне, а предложението да се преработи изцяло.
Изискванията да се прецизират в зависимост от проектната част, категорията на обекта и тежестта на нарушението.

Мотиви:

Член 162, ал. 4 гласи следното: „Проектантът носи отговорност за проектирането на строежа в съответствие с предвижданията на подробния устройствен план, изискванията на чл. 169, ал. 1 и 3, както и с изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.“

Предложената глоба е неоснователна висока и има твърде голям диапазон между долната и горната граница. Същевременно, обхваща изискванията към проектите по всички части. Проектът е резултат на екипната работа на различни проектанти, но всеки носи персонална отговорност за собствените си действия. Изискванията на ПУП са изцяло в компетентността на архитекта, а на ЗБУТ – на проектанта по част ПБЗ. В случай на несъответствие, то ще се отрази във всички проектни части поради необходимостта от съгласуваност. В този случай, всички проектанти ли ще носят отговорност?

Спазването на изискванията за ЗБУТ е задължение на строителната фирма, а предписания се дават в проекта по ПБЗ. Тук се отваря възможност на изпълнителя да се оправдава за всяко едно нарушение на Закона за ЗБУТ, защото „не са дадени предписания в проекта“. Това е предпоставка за колективна безотговорност, увеличаване на нарушенията и възникване на инциденти. Не е възможно един проект да предвиди всички възможни рискове на строителната площадка, без да е известна предварително фирмата изпълнител, нейното оборудване и технологични възможности. От тази гледна точка е по-целесъобразно проектът по ПБЗ да се изготвя от строителната фирма и да се засили контролът върху самото строителство.

Предложение по ал. 12:

Предложената алинея да отпадне или да се прецизира.

Мотиви:

Това на практика обхваща цялата нормативна база в строителството и отваря възможност за налагане на всевъзможни наказания, без да е ясна конкретната вина на лицето, в контекста на неговите служебни задължение и отговорности.

Предложение по ал. 13:

Предложената алинея да отпадне.

Мотиви:

В чл. 142, ал. 10 се вменяват несвойствени задължения на техническия контрол, които излизат извън неговата компетентност и професионална квалификация. По този начин, невъзможността на техническия контрол да изпълнява функциите си, е предопределена от самия закон. Поради това, предвидени глоби за неизпълнението на същите задължение са несъстоятелни.

Това не само няма да подобри качеството на контрол, но на практика ще парализира изцяло тази дейност. Ролята на техническия контрол е да защитава обществения интерес. Той е натоварен с голяма отговорност, но в закона не са предвидени необходимите правомощия, независимост и механизми за заплащане на тази дейност. Трябва да се повишат и изискванията към лицата, упражняващи технически контрол. В тази връзка КИИП ще предложи пакет от конкретни и ефективни мерки, които да повишат значително ефективността и качеството на ТК по част конструктивна.

Относно §55, т 1, в):

В чл. 237 се правят следните изменения и допълнения:

...

в) създават се т. 17-24:

...

23. на строител, лице, упражняващо авторски надзор и лице, упражняващо строителен надзор на строеж, допуснало авария в строителството - в размер от 1000 до 10 000 лв.;

Предложения:

1. Предлагаме текстът на т. 23 да се преработи, както следва:

23. на строител или лице, упражняващо строителен надзор на строеж, допуснало авария в строителството – в размер от 1000 до 10000 лв.

2. Да се създаде т. 25, със следното съдържание:

25. на лице, упражняващо авторски надзор, което със своите действия при изпълнението му е предизвикало авария в строителството – в размер от 200 до 2000 лв.

Мотиви:

Функцията на авторския надзор е да провери съответствието на изпълнената конструкция с разработения проект. Авария на строежа би могла да възникне по всяко време и по най-различни причини, без да има пряка вина и в негово отсъствие. По смисъла на този текст обаче, той ще трябва да носи отговорност за това, защото е „допуснал“ авария и не е осъществил контрол. Това означава на практика, че проектантът ще трябва да осигури 24 часово дежурство на строителната площадка. Това е свързано с време и разходи.

По закон обаче, функциите по контрол на строителството са задължение на строителния надзор, техническия ръководител, ДНСК и пр. Допълнителното натоварване на проектанта с несвойствени за него задължения, ще навреди на инвестиционния процес като цяло. Създава се и предпоставка за „размиване“ на отговорността между отделните участници. Като резултат, това ще доведе до „колективна безотговорност“ и влошаване на качеството на строителния продукт.

Затова е необходимо ясно дефиниране на задълженията на всеки от участниците в инвестиционния процес. Проектантът трябва да проектира, изпълнителят да строи, а надзорът да контролира, като всеки носи отговорност конкретно за последствията от изпълнението (или неизпълнението) на своите собствени задължения. Необходимо е размерът на глобата да бъде пропорционален спрямо степента на отговорност на всеки един от участниците. Проектантът отделно си носи отговорността, ако възникне авария в следствие на проектантска грешка, за което се изисква и съответната застраховка. Не е целесъобразно, под формата за авторски надзор, чиято функция е съвсем друга, да му се вменяват контролни функции, които са задължение на други участници в инвестиционния процес.